

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Corollar. Prædestinatio est præscientia, & propositum Dei, quibus certi homines à massa perditionis misericorditer separati, per media infallibilia ad portum salutis æternæ diriguntur & perducuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

cum, inquam, hoc dicit S. Augustinus, loquitur de gloria relatè ad perseverantiam, quæ in Angelis, qui in sanctitate permanserunt, fuit meritoria, & fuisset in homine innocente, si perseverasset in statu innocentie; nunc verò post lapsum Adami est merum gratiæ donum, quia nunc non in bono usu liberi arbitrii, quantumvis elevati, & per gratiam supernaturaliter adjuti, sicut prius consistebat in Angelis, & homine innocente, sed in bona morte consistit, quæ merum est divinæ misericordiæ beneficium: unde homo per peccatum primi parentis amisit bonum perseverantiæ meritum. Quare in Angelis, qui steterunt, gloria tanquam merces perseverantiæ merito reddita fuit, & reddita fuisset in homine innocente, si in statu innocentie permansisset; nunc verò relatè ad perseverantiam finalem, est merum donum gratiæ, quia ipsa finalis perseverantia est merum gratiæ donum. Quod non impedit, ne gloria etiam in præfenti statu naturæ lapsæ rationem habeat mercedis & præmii relatè ad bona opera, in statu iustitiæ facta: sunt enim meritoria de condigno gloria, quæ proinde illis tanquam merces debetur, & re ipsa, ut fides docet, retribuitur, posita tamen finali perseverantia, tanquam conditione sine qua non gloria, neque ut merces, neque ut hereditas datur. Dicere autem quòd S. Augustinus senserit bona opera, in statu iustitiæ facta, fuisse merita in Angelis & homine innocente, quia fuerunt in Angelis & homine innocente à libero arbitrio, sola gratia versatili adjuto, nunc verò esse dona gratiæ, quia sunt à voluntate per gratiam inspirationis prædeterminata, merum commutatum est. Præterea, sic bona opera in Angelis & homine innocente fuerunt bona merita, ut fuerint etiam gratiæ dona. Similiter bona opera in præfenti statu ab homine iusto facta, sic sunt gratiæ dona, ut sint etiam hominis iusti bona merita, ut docet S. Augustinus, & est de fide.

Obj. 2. Prædestinatio est propositum miserendi. At propositum miserendi locum habere non potuit in Angelis, qui steterunt: nam propositum miserendi supponit miseriam peccati in eo, cujus Deus decrevit misereri. Angeli autem, qui steterunt, nunquam experti sunt miseriam peccati: nunquam enim peccaverunt. Ergo in illis locum habere non potuit prædestinatio. Hanc objectionem proponit S. Thomas hic q. 23. ar. 1. ad 3. & sic respondet: *Ad tertium dicendum, quod prædestinari convenit Angelis, sicut & hominibus, licet nunquam fuerint miseri. Nam motus non accipit speciem a termino a quo, sed a termino ad quem. nihil refert ad rationem prædestinationis, utrum aliquis prædestinetur in vitam æternam à statu miserie, an non: quia nimirum, ut dicit S. Doctor in O. tota essentia prædestinationis consistit in eo, quòd sit ratio transmissiōis creature rationalis in finem vite æternæ, in mente scilicet divina existens hoc est, preparatio & dispositio in mente divina mediorum, quibus creatura rationalis in finem vite æternæ infallibiliter in tempore transmittitur, sive à statu peccati transmittatur, quia in se vel in alio peccavit, sive non transmittatur, quia nunquam peccavit neque in se, neque in alio. Unde quòd creatura rationalis in tempore à statu peccati transmittatur in finem vite æternæ, accidentarium est prædestinationi, ut sic, & ita prædestinationi ut sic accidentarium est, quòd creatura rationalis non fuerit ab æterno prædestinata in vitam æternam, nisi post absolutam prævisionem alicujus peccati, & sic ab æterno fuerit à statu peccati prædestinata in vitam æternam.*

R. 2. dist. maj. Prædestinatio facta post absolutam prævisionem alicujus peccati, est propositum miserendi, C. maj. Facta sine tali prævisione, N. maj. Et concessa min, dist. conseq. Ergo prædestinatio, facta post absolutam prævisionem alicujus peccati, locum habere non potuit in Angelis, qui steterunt, C. conseq. Facta sine tali prævisione, N. conseq. Sed sic adhuc dist. maj. Prædestinatio est propositum miserendi relatè ad homines, C. maj. Relatè ad Angelos, N. maj. Ratio disparitatis est, quia Angeli, qui steterunt, & in quos solos cadit prædestinatio divina, neque in

se, neque in alio unquam peccaverunt, & sic neque in se, neque in alio peccatum, prævisi fuerunt à Deo in æternitate. Unde, propriè loquendo, Deus in æternitate nec habuit, nec habere potuit propositum illis miserendi; sed solum habere potuit, & habuit propositum illis beneficiendi. Ut verò inter homines, qui salvantur, & consequenter inter homines, qui prædestinati fuerunt ad salutem (nam ii tantum salvantur, qui ad salutem prædestinati fuerunt,) nullus est, qui non peccaverit in Adamo, ita & nullus est, qui commiseratione divina non cgeat, ut salvetur. Unde nullus est relatè ad quem prædestinatio divina non sit propositum miserendi.

Dices. Prædestinatio hominum facta est ante absolutam peccati originalis prævisionem. Ergo non est magis propositum miserendi, quam prædestinatio Angelorum. *R. 1.* Etiam dato, quòd prædestinatio hominum facta fuerit ante absolutam prævisionem peccati originalis, adhuc tamen illam includere propositum miserendi. Cum enim omnis homo, naturali via ab Adamo deicendens, in illo peccante peccaverit, nullus salvari potest, nisi peccatum illud ipsi misericorditer condonetur, & vel à statu miserie præservetur, ut B. Virgo; vel saltem, si aliquandiu in eo fuit, ab eo ad statum iustitiæ transferatur, quod fieri non potest à Deo sine proposito miserendi. *R. 2. neg. ant.* cujus oppositum constanter tenuit S. Augustinus. Unde sanctorum hominum prædestinationem definit lib. de bono persév. c. 14. *Præscientiam & preparationem beneficiorum, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur, à massa scilicet perditionis, hoc est, ab universo genere humano, quod per peccatum sui capitis massa quædam damnata factum est, misericorditer lecernuntur, & seliguntur, ad vitam æternam infallibiliter perducendi.* Præterea, prædestinationem hominum non nisi post absolutam peccati originalis prævisionem factam esse, manifestè docent, aut saltem supponunt Scripturæ sacræ. Nam Apostolus ad Rom. c. 9. præoccupans querelas eorum, qui de Deo expostulant, quòd non omnes, sed aliquos tantum, aut hunc potius quam alium prædestinavit, sic loquitur: *Non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei. cujus vult miseri, & quem vult induit. An non habet potestatem singulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliā? Porro ex dictis habetis hoc Articulo facillè habetur integra notio prædestinationis hominum, de qua ex professo agimus. Pro quo fit,*

COROLLARIUM.

Prædestinatio est præscientia & propositum Dei, quibus certi homines, à massa perditionis misericorditer separati, per media infallibilia ad portum salutis æternæ diriguntur, & perducuntur.

Expl. Prædestinatio dicitur, 1. Præscientia, & propositum: nam est preparatio, & dispositio mediorum cum salute connexorum: hæc autem preparatio seu dispositio consistit in duplici actu, nempe in actu, quo intellectus divinus cognoscit media cum salute connexa, ut talia; & actu, quo divina voluntas media illa eligit & approbat. Hoc ipso enim media, quibus prædestinatus ad salutem in tempore dirigetur, sunt disposita & preparata in mente divina: cum in Deo mediorum, quibus prædestinatus ad salutem dirigitur, dispositio & preparatio, activè sumpta, nec sit, nec possit aliud esse, quam scientia, qua certò & infallibiliter Deus novit cum talibus mediis, si adhibeantur, talem perventurum ad salutem, ut talis pro tali efficaciter approbata, sicque determinata ad negotium salutis illius dirigendum, ut fusiùs supra dictum est.

Dicitur 2. Dei, quia solius Dei est prædestinare: sicut enim solius Dei est creaturam rationalem beatè, ita solius Dei est in æternitate sua disponere & preparare creaturæ rationali media, quibuscum in tempore collatis pervenire possit, & perveniat ad beatitudinem, juxta illud Psalm. 83. *Gratiam & gloriam dabit Dominus.* Dicitur 3. Homines, quia hic non de Angelorum, sed hominum prædestina-

tione

tione agitur. Dicitur 4. Certe, quia Deus ad salutem æternam non prædestinavit omnes homines, cum multi ad eam non perveniant; sed aliquos tantum, eosque non confusè, sed distinctè, hunc scilicet, & illum, & istum, &c. in particulari. Dicitur 5. A massa perditionis; quia, ut probatum est, prædestinatio hominum facta est ratione posterius ad absolutam peccati originalis prævisionem, & consequenter ratione posterius, quam universum genus humanum per peccatum originale factum est massa quædam damnata & perdita. Dicitur 6. Misericorditer separari, quia Deus non nisi post absolutam prævisionem peccati originalis prædestinando homines, quos prædestinavit, nullum bonum meritum in illis reperit, propter quod illos prædestinare posset; sed solum meritum malum, propter quod illos iuste damnaret, si vellet: quare si illos per suam prædestinationem à massa perditionis separavit, misericorditer hoc fecit; donans illis indebitam gratiam, cum posset reddere debitam poenam. Sed de hoc fusiùs infra, ubi de gratuitate prædestinationis. Dicitur 7. Per media infallibilia, propter summam prædestinationis certitudinem, de qua modò. Dicitur denique 8. Diriguntur & perducuntur, &c. in hoc enim prædestinationis executio consistit, ut, qui misericorditer selecti sunt ex massa perditionis per gratuitam dispositionem & præparationem mediorum efficacium, & cum salute connexorum, pro illis factam, media illa in tempore accipiant, & per illa ad salutis æternæ portum feliciter appellantur.

ARTICULUS II.

Utrum prædestinatio certa sit & immutabilis.

RESPONSIO I.

Predestinatio certa est certitudine summa. Prob. 1. ex Script. Nam Joan. c. 10. dicit Christus: *Oves mee vocem meam audiunt: & ego cognosco eas, & sequuntur me; & ego vitam æternam do eis, & non peribunt in æternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea.* Quæ verba aperte significant summam certitudinem. Neque enim Christus idem tot verbis, & tam expressè inculcat, nisi ad significandam certitudinem summam rationis, qua in salutem æternam diriguntur prædestinati, quos oves suas nominat. Huc etiam collimat illud Apostoli Rom. c. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis qui secundum propositum vocati sunt sancti.* Nam si prædestinatis omnia cooperantur in bonum, tentationes, adversitates, persecutiones, & alia mala quæque etiam gravissima: quid posset eorum in vitam æternam transmissionem incertam reddere? 2. Ex S. Augustino, qui lib. de bono perlev. c. 14. describit prædestinationem *præscientiam & præparationem beneficiorum, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur.* Et lib. de corr. & grat. c. 7. de prædestinatis sic loquitur: *Horum si quisquam perit, fallitur Deus: sed nemo eorum perit, quia non fallitur Deus. Horum si quisquam perit, vitio humano vincitur Deus: sed nemo eorum perit, quia nulla re vincitur Deus.* Unde sic argumentor. Tanta certitudine certum est, neminem prædestinatorum esse periturum, quanta certum est Deum nunquam esse fallendum, aut humano vitio vincendum. Atqui hoc certum est certitudine summa. Ergo & illud. Hinc S. Doctor eod. lib. c. 12. de certitudine, qua in præsentis statu prædestinati in fide, qua per dilectionem operatur, usque in finem perseverant, & perseverando salutem assequuntur, hæc habet: *Subvenitur est infirmitati voluntatis humanae, ut divina gratia indeclinabiliter & insuperabiliter ageretur, & ideo, quamvis infirma, non tamen desiceret, neque adversitate aliqua vinceretur... infirmis servavit, ut ipso donante, invictissime, quod bonum est, vellent, nec hoc deserere, invictissime nollent.* Supposito enim quod Deus decreverit subvenire voluntati prædestinatorum, agendo & movendo illam, quomodo scit illi congruere, ut, quamvis propter concu-

piscentiæ aegritudinem infirma, non tamen desiciat, nec cedat adversitatibus, sed id, quod bonum est, velit, & usque in finem velit: tam nequit hæc voluntas adversitate aliqua vinci, ab amore boni deterreri, aut rectam iustitiæ semitam finaliter deserere, quam Deus falli, aut humano vitio vinci nequit. 3. Denique ratione, quia prædestinatio divina tanta certitudine & infallibilitate effectum suum consequitur, & ita tanta certitudine & infallibilitate prædestinatum in vitam æternam dirigit, & quasi transmittit, quanta certitudine & infallibilitate media prædestinato præparata & disposita in mente divina, connexa sunt cum ascensione vitæ æternæ. Atqui connexa sunt certitudine & infallibilitate summa: cum ut talia summa certitudine & infallibilitate præparentur in æternitate, & illorum in tempore executio sit summè inimpedibilis. Ergo, &c.

Obj. 1. Apocal. c. 3. dicitur: Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam. Ergo corona, quæ est effectus prædestinationis, potest acquiri & perdi, & consequenter prædestinatio non est certa.

Ad hanc obj. sic respondet S. Thomas hic q. 23. a. 6. ad 1. *Corona dicitur esse alicujus dupliciter. Uno modo ex prædestinatione divina, & sic nullus coronam suam amittit. Alio modo ex merito gratiæ. Quod enim meremur, quodammodo nostrum est; & sic suam coronam aliquis amittere potest per peccatum mortale sequens. Alius autem illam coronam amissam accipit, in quantum loco ejus subrogatur. Non enim permittit Deus aliquos cadere, quin alios erigat. Potest igitur coronæ gloriæ esse alicui destinata dupliciter. 1. Ex prædestinatione divina. 2. Propter præsentem iustitiam, qua homo constituitur amicus & filius adoptivus Dei, & consequenter hæres vitæ æternæ. Corona gloriæ sub primo respectu amitti non potest; sub secundo potest. Scriptura igitur iustum quemque meritò adhortatur ad vigilantiam, & ad perseverantiam in statu gratiæ, faciendo bonum, & malum vitando, ne per peccatum mortale iustitiam amittens, amittat jus ad coronam gloriæ, quod habet, quia iustus est. Præterea, cum Deus sincerè velit omnes homines salvos fieri, ut suo loco probabitur, & ita omnibus hominibus media ad assequendam gloriæ coronam idonea conferat, & hoc præsertim erga illos, qui iustificati sunt, præter; Scriptura indiscriminatim iustos omnes ad perseverantiam adhortatur, ne coronam sibi destinatam amittant, quanquam qui ex iustis illis prædestinati sunt, coronam hanc in perpetuum amittere non possint; quia adhortationes ejusmodi utiles sunt prædestinatis, quibus in salutem æternam transmittendis cum cæteris mediis, quæ adhibet Deus, interserviunt, & non prædestinatis utiles essent, si vellent, illisque, nisi mala eorum voluntas obstarer, ad salutis portum feliciter perducendis cum cæteris mediis, quæ vel accipiunt, vel sua culpa non accipiunt, sufficerent.*

Obj. 2. Homo prædestinatus potest mori in statu peccati mortalis. Ergo prædestinatus potest damnari. Ergo, &c.

Ad hanc obj. sic respondet S. Thomas art. cit. ad 2. *Licet sit possibile eum, qui est prædestinatus, mori in peccato mortali secundum se consideratum, tamen hoc est impossibile, posito, prout scilicet ponitur, eum esse prædestinatum. Unde non sequitur, quod prædestinatio falli possit. Itaque homo prædestinatus, si consideretur præcisè ut homo, potest mori in peccato mortali: at non potest, si consideretur ut homo prædestinatus. Nam homo prædestinatus, est homo quem Deus absolute & efficaciter vult mori in statu gratiæ; vel, si vis, est homo, cui Deus absolute & efficaciter præparavit tempus, quo moriturus est in statu gratiæ. At hoc supposito, homo ille non magis potest mori in statu peccati, quam Deus potest falli, aut ulla re vinci. Quod tamen est absolute impossibile. Ergo, &c.*

Dices. Homo prædestinatus potest peccare mortaliter, & statim antequam conteratur, & cum Deo redeat in gratiam, venire in potestatem inimici, ab eoque interfici. Ergo homo prædestinatus potest mori in statu peccati. R. 1. hominem prædestinatum in casu pro-